

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej **S. T., a. s., so sídlom B.**, IČO: X., proti povinnej **D. D., s. r. o., so sídlom K.**, IČO: X., o vymożenie **918,75 € s príslušenstvom**, o dovolaní súdneho exekútora JUDr. Ing. K. M., so sídlom K., proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 31. januára 2012, sp. zn. 7CoE/78/2011-41, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Košiciach z 31. januára 2012, sp. zn. 7CoE/78/2011-41 **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Košice II uznesením vydaným vyšším súdnym úradníkom z 14. apríla 2011, č.k. Er 2731/01-20 vyhlásil exekúciu za neprípustnú, exekúciu zastavil a súdnemu exekútorovi náhradu trov exekúcie nepriznal. O vyhlásení exekúcie za neprípustnú a zastavení exekúcie rozhodol podľa § 57 ods.1 písm. g/ Exekučného poriadku, pretože povinný výmazom z obchodného registra stratil spôsobilosť mať práva a povinnosti. Rozhodnutie o náhrade trov exekúcie odôvodnil s poukazom na ust. § 203 ods. 1 Exekučného poriadku, ktoré presne stanovuje podmienky, za splnenia ktorých možno zaviazat' oprávneneho k náhrade trov exekúcie, pod ktoré podmienky nemožno subsumovat' skutočnosť zániku povinného. Súd prvého stupňa uviedol, že oprávnený v čase podania návrhu na začatie exekúcie v roku 2001 nemohol predpokladať, že povinný dňa 16. 04. 2010 zanikne a súd nemohol zaviazat' oprávneneho na náhradu trov konania ani podľa ust. § 203 ods. 2 Exekučného poriadku, pretože exekúcia nebola zastavená na základe § 57 ods. 1 písm. h/ Exekučného poriadku, ale z dôvodu straty spôsobilosti byť účastníkom konania na strane povinného, čo je neodstrániteľnou podmienkou konania.

Na odvolanie súdneho exekútora Krajský súd v Košiciach, ako súd odvolací, napadnutým uznesením zo dňa 31. januára 2012, č.k. 7 CoE/78/2011-41 /3/2011-77 odvolanie súdneho exekútora odmietol s poukazom na ust. § 218 ods.1 písm. b/ O. s. p. ako odvolanie podané niekým, kto na odvolanie nie je oprávnený. Poukázal na ust. § 235 ods. 2 Exekučného poriadku, § 201 a § 374 ods. 4 O. s. p. a ust. § 37 ods. 1 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. 01. 2002. Odvolací súd z obsahu spisu zistil, že exekučné konanie začalo 14. 06. 2001, z ktorého dôvodu konštatoval, že je potrebné ho dokončiť podľa Exekučného poriadku v znení účinnom do 01. 02. 2002, ktoré nepriznáva súdnemu exekútorovi postavenie účastníka konania, a preto súdny exekútor nie je osobou oprávnenou na podanie odvolania proti akémukoľvek rozhodnutiu v exekučnom konaní. Vychádzajúc z uvedeného následne odvolací súd vyvodil, že odvolanie súdneho exekútora nemalo v zmysle § 374 ods. 4 O. s. p. za následok zrušenie rozhodnutia vyššieho súdneho úradníka zo zákona, pretože nebolo podané oprávnenou osobou, proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka, proti ktorému odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal dovolanie súdny exekútor. Navrhol rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Prípustnosť a dôvodnosť dovolania vyvodzoval z ust. § 237 písm. f/ O. s. p. Vadu v zmysle uvedeného zákonného ustanovenia videl v tom, že jeho odvolanie bolo odvolacím súdom odmietnuté, hoci na to neboli splnené podmienky. Tým bolo porušené aj jeho právo na spravodlivé súdne konanie zaručené v článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Podľa dovolateľa súdny exekútor má postavenie účastníka konania, pokiaľ ide o náhradu trov exekúcie, a to aj podľa právnej úpravy, platnej pred 1. februárom 2002, pretože pri rozhodovaní o trovách exekúcie sa postup súdu bezprostredne týka práv exekútora ustanovených zákonom, t. j. zákonného nároku exekútora na trovy exekúcie oprávneného v ust. § 196 a § 200 Exekučného poriadku (viď 3 M Cdo 13/2007, 1 Cdo 93/2006, obdobne Krajský súd v Košiciach sp. zn. 2 CoE/518/2010-107). Odopretie práva na priznanie trov exekútorovi a odmietnutie odvolania exekútorovi, ktorý nepochybne je účastníkom konania v časti trov exekúcie, je zároveň v rozpore s čl. 18 ods. 1 Ústavy SR a čl. 4 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, a teda porušením základných práv exekútora.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.), po zistení, že dovolanie bolo podané včas osobou oprávnenou na jeho podanie, preskúmal napadnuté uznesenie a dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie súdu. Výnimočnosti tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti. Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, len v prípadoch, v ktorých ho pripúšťa zákon (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

Podmienky prípustnosti dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu upravujú ustanovenia §§ 237 až 239 O. s. p.

Podľa ust. § 237 O. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo, alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca, alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

K tomu, či rozhodnutie odvolacieho súdu trpí niektorou z väd uvedených v ust. § 237 O. s. p., prihliada dovolací súd nielen na podnet dovolateľa, ale i z úradnej povinnosti podľa ust. § 241 ods. 1 O. s. p. V prípade, že dovolací súd zistí, že rozhodnutie odvolacieho súdu trpí niektorou z týchto väd, zruší rozhodnutie odvolacieho súdu, i keď dovolateľ toto pochybenie nenamietal. Dovolací súd postupuje rovnako i v prípade, že dovolanie nie je v zmysle ust. § 238 a § 239 O. s. p. prípustné.

V danej právnej veci smeruje dovolanie účastníka konania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktoré má procesnú formu uznesenia.

Podľa ust. § 239 ods. 1 O. s. p., dovolanie je prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, alebo, ak odvolací súd

rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev na zaujatie stanoviska.

Podľa ust. § 239 ods. 2 O. s. p., dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak:

a) odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu,

b) ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia,

c) ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Keďže v prejednávanej veci je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým bolo odmietnuté odvolanie súdneho exekútora, nie je v zmysle § 239 O. s. p. dovolanie proti nemu (procesne) prípustné.

S prihliadnutím na námietky dovolateľa a tiež vzhľadom na zákonnú povinnosť odvolacieho súdu (§ 242 ods. 1 O. s. p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z vád uvedených v § 237 písm. a/ až g/ O. s. p., odvolací súd sa zaoberal aj otázkou, či sa v konaní na súde nižšieho stupňa nevyskytla niektorá z týchto vád.

Dovolateľ vady konania v zmysle ust. § 237 písm. a/ až e/ a g/ O. s. p. v dovolaní nenamietal a v dovolacom konaní vady tejto povahy nevyšli najavo. Prípustnosť tohto opravného prostriedku preto z uvedených ustanovení nemožno vyvodiť.

Dovolateľ namietal procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p., ktorú videl v tom, že odvolací súd nesprávne odmietol jeho odvolanie v časti trov exekúcie, pretože ho pokladal za osobu neoprávnenú na jeho podanie, keď Exekučný poriadok v znení účinnom do 31. januára 2002 mu postavenie účastníka konania nepriznáva.

Vadou konania podľa uvedeného zákonného ustanovenia je taký závadný procesný postup, ktorým sa účastníkovi konania znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré

mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Napríklad môže ísť o právo predniesť (doplniť) svoje návrhy, právo označiť navrhované dôkazné prostriedky, právo vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k vykonaným dôkazom, právo zhrnúť na záver pojednávania svoje návrhy a vyjadriť sa k dokazovaniu i k právnej stránke veci. Podľa ustálenej judikatúry k odňatiu možnosti konať pred súdom môže dôjsť aj odmietnutím odvolania odvolacím súdom, ak pre to neboli dané procesné predpoklady.

Podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

K porušeniu práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy by došlo vtedy, pokiaľ by komukoľvek bola odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a pokiaľ by súd odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu (žalobe) fyzickej alebo právnickej osoby (viď sp.zn. I. ÚS 35/98).

V prípade, že vyšší súdny úradník vydal rozhodnutie vo veci, je v súlade so znením čl. 142 ods. 2 poslednej vety Ústavy Slovenskej republiky, proti takému rozhodnutiu vždy prípustný opravný prostriedok, o ktorom rozhoduje vždy sudca. Rozhodnutie vyššieho súdneho úradníka nemôže byť vzhľadom na účel sledovaný čl. 142 ods. 2 v spojení s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nikdy konečným rozhodnutím vo veci, lebo zverenie výkonu súdnej moci iným osobám než sudcom musí mať v zmysle Ústavy Slovenskej republiky minimálne také obmedzenie, pri ktorom účastníkovi súdneho konania ostane zachovaná možnosť domáhať sa prerokovania jeho veci nestranným a nezávislým sudcom uplatnením opravného prostriedku (bez ohľadu na to, či túto možnosť účastník skutočne využije) (viď sp. zn. IV. ÚS 200/07).

Odvolací súd v predmetnej veci zaujal názor, v ktorom nepripustil (resp. absolútne vylúčil) možnosť, aby sa súdny exekútor mohol stať účastníkom exekučného konania, ktoré sa začalo do 31. januára 2002 (§ 235 ods. 2 Exekučného poriadku) a v takto začatom exekučnom konaní, preto súdnemu exekútorovi nepriznal právo na podanie odvolania.

Dovolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že uvedený názor odvolacieho súdu nie je správny a odvolací súd mal súdneho exekútora považovať za účastníka pre určitý úsek konania, aj keď v zmysle prechodných a záverečných ustanovení Exekučného poriadku k úpravám účinným od 1. februára 2002 (§ 235 ods. 2 Exekučného poriadku), nebolo možné v danej veci aplikovať ust. § 37 ods. 1 Exekučného poriadku v znení od 1. februára 2002, a teda postavenie súdneho exekútora ako účastníka nebolo v zákone pôvodne výslovne určené.

Podľa právnej teórie totiž účastníkom pre určitý úsek konania je osoba (fyzická alebo právnická, prípadne štát), o ktorej procesných právach a povinnostiach sa má v konaní rozhodovať. Postavenie inej osoby ako účastníka konania pre určitú časť (exekučného) konania je potrebné vyvodiť z konkrétnej situácie.

Aj Ústavný súd Slovenskej republiky vyslovil, že súčasťou obsahu práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ale aj podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je nielen právo každého domáhať sa svojho práva na súde, ale aj právo byť účastníkom konania, v ktorom sa rozhoduje o jeho právach a povinnostiach, z čoho vyplýva, že každý má právo byť účastníkom konania, v ktorom sa rozhoduje aj o jeho právach a povinnostiach, lebo inak v ňom nemôže chrániť svoje práva a právom chránené záujmy (viď sp. zn. I. ÚS 219/07-42).

Z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky tiež vyplýva, že právo súdneho exekútora na náhradu trov exekučného konania možno považovať za súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (viď sp. zn. II. ÚS 272/08-35).

V predmetnej veci rozhodnutie o trovách exekúcie sa dotýkalo práva súdneho exekútora na náhradu týchto trov, a preto aj podľa právnej úpravy platnej pred 1. februárom 2002 bol súdny exekútor účastníkom exekučného konania v časti, v ktorej sa rozhodovalo o trovách exekúcie, a to bez zreteľa na skutočnosť, že zákon toto jeho postavenie výslovne neuvádzal. Pokiaľ preto odvolací súd jeho odvolanie odmietol, ako podané neoprávnenou osobou, odňal mu možnosť konať pred súdom.

Výskyt niektorej z procesných väd uvedených v § 237 O. s. p. je zo zákona vždy dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu, vydanému v konaní

postihnutom touto vadou. Zároveň je tiež dôvodom, pre ktorý musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu vždy zrušiť, pretože rozhodnutie, vydané v takomto konaní, nemôže byť považované za správne. Najvyšší súd Slovenskej republiky vzhľadom na uvedené skutočnosti napadnuté uznesenie odvolacieho súdu podľa § 234b ods. 2 O. s. p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V novom rozhodnutí rozhodne súd aj o trovách dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie: Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave dňa 29. januára 2013

JUDr. Beata Miničová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová